

K. Glavno uredništvo u Šibeniku

Stiglo dne

18/1.22

sal

pošt. Poštarina plaćena u gotovu.

7244/68

JADRANSKI

SAMOBRA

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ, zubar.

Smotra izlazi na 13. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za inozemstvo suviše poštanski troškovi — Pojedini broj Din 5.— Oglasi po cijeniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepodpisana u koš.

Tekući račun „Slavska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38-004. Zagreb.

Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat.

U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 1.

ŠIBENIK 13. Siječnja 1922.

GOD. I.

Sadržaj:

1. Žrtve „austrijskih“ tajnih špijuna.
2. Frafarski Sinj i radikalni Knin.
3. Honny soit qui mal y pense.
4. „Doli Zagreb!“ — „Gori Beograd!“
5. Na grobu Ante viteza Šupuka.
6. Šibenska marva — na klaonici.
7. „Austro-Jugovinaši“ na Korčuli.
8. Biserje :

Zaključak redakcije 12. siječnja 1922.

Danju radi objeručke -- Štedi novce sitne mučke:
Noću nek ti bude hrana - Štivo tvoga „Samobrana“.

ELEKTRIČNA CENTRALA
ANTE ŠUPUK I SIN
— — ŠIBENIK — —

Hrvatske Varnice.

Složio: Miho Jerinić.

1. Samom sebi pomoć traži —
Lomi koplje kletoj laži.
2. Tko ministre kontrolira —
U krevetu nema mira.
3. Tko te bjedna crva tlači —
Ti od njega budi jači.
4. Tko ministrim čizme čisti —
Ne treba mu pure jisti.
5. Tko ti kožu bolnom dere —
Nema u njem bratske vjere.
6. Tko ministrim svlači gaće —
On neplaća porez, daće.
7. Tko te ljubi s jedne strane —
Pripravlja ti crne dane.
8. Tko ministru bradu maže —
On je pošten i kad laže.
9. Nedaj gaziti tvoja prava —
Dokle ti je glava zdrava.
10. Tko ministrom rad prevrće —
Na se mrznju vlade zgrće.
11. Tko te gleda kriva oka —
Broj mu rebra povrh boka.
12. Tko ministrim tare suze —
On vladine krave muze.
13. Tko u kravu tvoju dira —
U grobu mu nedaj mira.
14. Tko ministru guli kosu —
Djecu gleda hoditi bosu.
15. Tko te brani pak te soli —
Ni u snu te on ne voli.
16. Tko od vlade pomoć traži —
Pomažu mu samo laži.

Agenturna i komisionalna radnja

JOVO JERINIĆ

NOVI VRBAS (BAČKA)

Nudja bezobvezno dok zaliha traje:

Brašno bijelo 0			
„ Kochmel			
„ hljebno			
Kukuruz žuti			
„ bijeli			
žito (pšenica)			
zob (ovas)			
ječam			
proso			
pasulj bijeli			
„ šareni			
čistu svinjsku mast	kg.	18.—	Din
suha slanina	„	16.—	„
soljena slanina	„	16.—	„
suha šunka	„	16.—	„
krmenadla	„	14.—	„
suho meso	„	15.—	„
slanina sa kožom (panceta)	„	16.—	„
čisti kravski maslac (bufer)	„	30.—	„
čisto kravsko maslo	„	40.—	„
suho ovčije meso	„	12.—	„

po dnevnim cijenama

Mast, slaninu i suhomesnatu robu šalje
1 u poštanskim paketima po 20 kg. Pa-
kovanje računa po najnižim cijenama.

Brzjavljiva: JERINIĆ — NOVIVRBAS, Telefon 100.

**Naše je geslo: Borba za ravnopravnost
i sporazum.**

Imajući ovo uzvišeno geslo pred očima vodit ćemo:

Borbu za reviziju Ustava, koja će revizija hrvatskom narodu priznati pravo samouprave u granicama naše nove narodne zajednice.

Borbu za reviziju rapallskog ugovora, da talijanski narod povрати nam naše zemlje, koje su nam oteli njegovi vtastodržci,

Borbu proti korupciji činovnika tražeći da se nevrjedne goni iz službe, a da se vrijednom činovniku osigura zaslužena nagrada za njegov rad.

Borbu za pravedno i pošteno riješenje agrarnog pitanja.

Borbu za izjednačenje krune sa dinarom.

Borbu proti nepravednom odmjerivanju poreza sa strane poreskih oblasti.

Borbu za najstrožu kontrolu nad radom ministara, a ponadavse nad rasipanjem narodnog blaga sa strane ministra financija.

Borbu za uvođenje smrtne kazne za svakog ministra, za kojeg se dokaže da krađe državne novce ili da za mito dijeli razne koncesije.

Borbu proti svim neprijateljima granica naše nove zajednice.

Borbu za ojačanje naše vojske na kopnu i na moru.

Borbu za pripojenje Dalmacije njezinom srcu Zagrebu.

Borbu za izmirenje Srbijanaca sa Bugarima, da se i oni pridruže našoj zajednici.

Borbu za jednodušni savez slavenskih država u jedno kolo proti neprijateljima Slavenstva.

Borbu proti vjerskoj mržnji između katolika i pravoslavnih.

Početak je bio težak. Zapreka sa svih strana. Najveća zapreka bila je korupciona uprava sa njezinim proglasima, koji su hrvatskom narodu otvorili oči i počele ga stiskati u redove borbe proti onima, koji sa sladkim riječima gaze njegovu pravu.

Tko odobrava borbu u istaknutim načelima a želi i može nas poduprijeti perom i toboćem neka njegovu podporu ne odgadja poslati sutra.

Počesmo sa borbom. Treba ju neustrašivo nastaviti do podpune pobjede ravnopravnosti i sporazuma.

U toj borbi pomoć će nas:

BOG I HRVATI!

JADRANSKI SAMOBRAN

Žrtve «austrijskih» tajnih Špijuna.

Slučaj trgovca Toma Pelicarića u Drnišu potaknuo nas je, da se malo orjentiramo o „austrijskim“ špijunima u službi „jugovinskih“ poreskih oblasti u Dalmaciji. Prijatelji javne kritike i ravnopravnosti poslaše nam toliko zanimiva gradiva, toliko optužaba protiv nepravednog odmjerivanja poreza u Dalmaciji, da smo odlučili na prvom mjestu ove smotre, otvoriti neustrašljivu borbu protiv „austrijskih“ špijuna u službi naše državne zajednice.

Mi trgovca Pelicarića niti znamo niti poznajemo. Da za podlogu naše borbe proti razgraničenom podmlaklom djelovanju ovih modernih lupeža državnog novca uzimljemo brojke njemu pretjerano udarenog poreza to je puki slučaj, na koji smo bili upozoreni od jednog štovatelja ravnopravnosti i bratskog sporazuma sa Srbijancima iz južne Dalmacije, do kojega su doprli žalostni glasovi o zatornom djelovanju proti našim privrednim krugovima u sjevernoj Dalmaciji.

O trgovcu Tomi Pelicariću, po pričanju našeg istomišljenika, znademo jedino to, da nepuše u rog stranke današnjih samosilnika i podupiratelja korupcione uprave u Dalmaciji i u Bosni-Hercegovini. Sumnja postoji da se ne samo Pelicarića nego i druge trgovce, koji se ničice ne klanjaju današnjoj korupcionoj upravi u zemlji sa strane poreskih oblasti globi sa pretjeranim porezima sastavljenim na temelju lažnih podataka sa strane „austrijskih“ špijuna. Mi u tom postupanju poreskih oblasti u Dalmaciji i u Bosni-Hercegovini, koje izazivlje opravdano nezadovoljstvo građana, vidimo bacanje pod noge pojma o ravnopravnosti svih građana pri odmjerivanju državnih poreza.

Imajući taj uzvišeni cilj pred očima stupamo prvim potezom pera u smotri u neslomljivu borbu protiv „austrijskih“ tajnih špijuna u službi „jugovinskih“ poreskih oblasti. God. 1920 prima nalog za porez Kr. 119.981. Razprodaje dućan u bezčejenu, da isplati porez jedino da ga ne dodje robiti porezni ulak. „Austrijskim“ špijunima prečinja se

ova svota premalena. Pelicarić nije još uništen. Treba ga uništiti, Dne 13 listopada pr. god. prima drugi nalog. Glasi da mora platiti daljnjih Kr. 93.448 poreza. Misli, da je poreska oblast pogriješila. Pravi utok. Ovaj mu se odbija. Porez povisuje za daljnjih Kr. 30.668. Njemu da zvizdne glavom o zid od muke. „Austrijski“ špijuni trljaju ruke od veselja i radosti.

Tko su ti denuncijanti, koji uz Pelicarića, nose tajne i „tačne“ podatke poreskim oblastima u sjevernoj Dalmaciji i o drugim trgovcima, koji ne će i nemogu da budu politička stafaža današnje korupcione uprave u Dalmaciji?

Želite li znati njihova imena? Potrudite se do poreskih oblasti i tamo ih ne ćete naći zabilježene u spisku poreznika ili ako su zabilježeni, to su zabilježeni pro forma, jer oni, i ako plaćaju poreze, plaćaju ih, uz posjede od milijuna vrijednosti, tako neznatne, da, kada bi ih se prama njihovu porezu sudilo, uvrstilo bi ih se u red iza građana, koji su dospjeli u „Uboški Dom“.

Na kolodvoru u Drnišu tačno se znade, koliko je koji trgovac primio robe, pa zašto se poreska oblast nije potrudila do drniškog kolodvora i prama prispjeloj robi udarilo porez svim drniškim trgovcima u razmjeru jednak? Istraga će dokazati, da je poreska oblast u Kninu trgovcima, koji su daleko veći kvantum robe primili od Pelicarića udarila porez od 5-20 hiljada kruna. Za dvanaest puta manji nego li Pelicariću.

Istragom će se takodjer ustanoviti da medju onim trgovcima, koje je poreska oblast pogodovala nema nijednoga, koji ne bi puhao u rog današnje korupcione uprave u Dalmaciji.

Podižući ovu javnu optužbu proti poreskoj oblasti u Kninu radi odmjerivanja neravnopravnog poreza pristašama korupcione uprave i pristašama koji se bore proti vladajućoj korupciji — Pelicarić nije osamljen — pozivljemo ministra financija dra. Kumanudi, da u Dalmaciju pošalje jednu posebnu

komisiju, koja će ući u trag „austrijskim“ špijunima i našu zemlju osloboditi od ove bagre.

Upozorujemo već unaprijed ministra financija da kao što šibenski, tako svi trgovci iz cijele Dalmacije nemaju nikakva povjerenja u delegaciju ministarstva financija u Splitu. Šef ove delegacije Bogdanović rekli da se je zakleo pred Raspelom Isusa Spasitelja, da će ponadasve u od Italijana evakuisanom zemljištu uništiti sve Hrvate, koji ne metanišu perjanicama korupcione uprave, dok postoji javna sumnja da se uz njegovo znanje šteti „austrijskim“ špijunima odmjeriti porez prama njihovom dohodku, zaslugi.

Ministar financija će se uvjeriti na temelju poštene istrage, da su naše sumnje opravdane. U Dalmaciji živi sijaset „austrijskih“ špijuna, koji su prešli u tajnu službu korupcione uprave, a koji se danas ističu kao „Jugovinaši“ prvog reda. U svakoj prigodi kite kuće i dućane sa državnom zastavom, dok i ako im sada ne ide zlo kao ni prije, u njihovoj gnjiljoj duši sveudilj dišu zu uspomenu, kada se na „carskim“ poreznim uredima vijala njima spomene draga crno-žuta zastava.

Dru. Kumanudi poštena, ali naglašujemo jedino poštena i nepristrana istraga, otvoriti će oči. Snebivat će se da mu mozak prsne, kad sazna da mnogi od ovih legionara „austrijskih“ ulaka i razbojnika u Dalmaciji uza sve njihovo bogatstvo još nisu uvedeni u spisak oporezovanih građana. Sain će se ministar financija snebivati kada čuje, da postoji sumnja da su mnogi od bivših „austrijskih“ špijuna u sjevernoj Dalmaciji donijeli na lizmjenu po više stotina hiljada čistih kruna, a da za njihova imena — ma je li ovo ljudi, koji ovaj pasus čitate moguće vjerovati? — neznadu poreske oblasti.

Ministar dr. Kumanudi će se prikrstiti sa lijevom nogom, kad mu dopre glas do uši, da se ovim dušmanima ispaćenog naroda u sjevernoj Dalmaciji nije odbijalo onih zlosretnih 40% od predana novca, koji se je odbijalo poštenim trgovcima.

Ovo su zazlozi radi kojih javno tražimo posebnu komisiju, da sva ona bogumrska zločinstva izpita i da ova ustanovi imena ovih javnih lupeža državnoga novca, koji su se od „austrijskih“ mameleka preko noći kao kamaleoni preobrazili u „jugovinske“ nadrirodoljube — a to sa jedinog razloga, da u našoj državnoj zajednici ne budu plaćati poreze, kao što ga nisu plaćali nalazeći se u službi „austrijskih“ poreskih oblasti.

Ovakovih reptilija, sličnih ljudi bez značaja i osjećaja nemamo samo u sjevernoj Dalmaciji. Ima ih sve od Splita do Kotora. Oni se ističu kao stupovi naše državne zajednice u Dalmaciji, a neka ih ministar financija razkrinka, neka im se udari pravedni porez prama njihovoj zaradi, nijedan od

njih ne će vam se više tambačiti da je pristaša vladine stranke u Dalmaciji, već će jaukati da mu je vlada ogulila kožu sa živa mesa i u četiri će oka plakati za izgubljenom pozicijom, koju je bio stekao pod Austrijom, — pozicijom narodnog špijuna, zlotvora i krvnika, koji je o svomu susjedu davao lažne podatke poreskoj oblasti, a ova ga nagradjivala tim, što mu nije odmjeravala porez prama njegovoj zaslugi.

Od ovim nesrećam u južnoj Dalmaciji biti će govora drugom zgodom. Neka sada vidimo što će dr. Kumanudi poduzeti, da se „austrijske“ vukodlake u „jugovinskoj“ koži razkrinka u sjevernoj Dalmaciji.

Mi stojimo na poštenom stanovištu da svaki državljanin mora da prama njegovoj zaradi bude ravnopravno oporezovan. To je naša narodna dužnost, ali smo krvni neprijatelji ustaljenog režima, koji pogoduje „austrijske“ zlotvore, isto kao što smo neslomivi pobornici proti postojećem sistemu, da činovnici poreskih oblasti imaju odlučivati, koliki se porez ima odmjeriti jednom državljaninu.

Mi stojimo na stanovištu, da se činovnicima poreskih oblasti ima oduzeti svaka ingerencija u komisiji građana za odmjerenje poreza. Ništa drugo osim što imaju u komisiji poštenih građana podastrijeti nužne spise a nikakvih podataka privatnih „špijuna“ poreskih oblasti. Mi znamo razlog za što ovo tražimo. Pod Austrijom pučanstvo se je više plašilo i bojalo jednog činovnika poreskih vlasti nego li od trista žandara. Mi tražimo da se tajna institucija „špijuna“ poreskih oblasti u našoj državnoj zajednici ima što prije ukinuti. Pod Austrijom se mitom kupovalo činovnike poreskih oblasti. Toga nesmije biti u našoj državnoj zajednici. To će se moći postignuti jedino onda, oduzme li se pravo činovnicima poreskih oblasti, da oni sudjeluju u komisiji za odmjerenje poreza građanima.

Još nešto. Činovnicima poreskih oblasti ne smije ministarstvo financija dati nikakve punomoći ili ovlaštenja, da oni kontroliraju rad komisije za odmjerenje poreza građanima. Prama tomu ima im se ukinuti pravo utoka na veću oblast.

Odluka članova poreske komisije, sastavljena od nezavisnih građana mora biti za ministarstvo financija sveta. Nju ne smije ministarstvo financija mijenjati na štetu oporezovanog već jedino na korist njegovu, prećini li se njemu, da komisija pri odmjerenju poreza nije uzela u obzir sve njegove navode.

Postoji pače opravdana sumnja, da je veliki dio ovih „jugovinskih“ nadripatriota stajao i u službi poreskih oblasti za vrijeme talijanske okupacije i da je i njima Talijanima u svemu bio pri ruci lažnim podacima. Glasoviti Millo došao je na gran-

dioznu ideju takodjer progona naših ljudi sa odmjerivanjem fantastičkih poreza za god. 1919. Ima slučajeva gdje su Talijani udarili našim trgovcima deset do dvadeset puta veći porez od normalnog. Ta okolnost mora da je poznata sadašnjim poreskim oblastima.

Al' da, djela činovnika poreskih oblasti govore protivno. Oni kao za inad drže se tačno ministarskih naredaba, da se za godine 1920 i 21 ima odmjeriti četverostruki porez prama odmjerenom porezu u god. 1919.

Da nas i širi slojevi dobro shvate navesti ćemo jedan primjer. Recimo da je jedan naš građanin prije dolazka Talijana plaćao 25 kruna poreza. Po nalogu Milla bio mu je porez za god. 1919 povišen na Kr. 500. Sada po naredbi našeg ministarstva ova se cifra ima pomnožiti sa 4. Dakle Kr. 2000 a nadodati ono 100% povišice to dotični građanin imao bi platiti poreza Kr. 3000 za 1920.

Mi smo ovdje naveli male cifre, ali one s kojim poreske oblasti barataju glase na tisuće i tisuće. Izvrše li se ministarske naredbe kod nas, to ćemo mi doživjeti, da će kod nas neki građani morati plaćati 80 puta veći porez nego li su ga plaćali u normalno vrijeme:

Mi s dana u dan opažamo kako naši privredni krugovi propadaju ekonomski. Ne opameti li se ministar financija u zadnjem času i ne nadje li remedium u pitanju odmjerivanja poreza u našim krajevima — onda smo gotovi. Onda će se podignuti drugi slavluk na Poljani Kralja Petra Oslobođitelja ispod kojega ćemo prolaziti mi, koji smo pozvani da našim krvavim radom uzdržavamo našu državnu zajednicu jedan za drugim sa mažom preko vrata, da po gradskim ulicama sakupljamo mi i naša dijeca konjske izmetine, i to uz asistenciju državne policije, da jedan drugomu radi jedne konjske izmetine ne iskopamo oko, dok će okolo slavluka bivši „austro-talijanski“ špijuni poreskih oblasti u „jugovinskoj“ uniformi uz tambure i cimbele, uz harfe i dijple pjevati ode slobodi, koja naše privredne krugove vodi rubu njihove ekonomske propasti.

Dre. Kumanudi! Nama si opisan kao pošten, svijestan, neporočan, pravedan i duševan čovjek. O Tebi nam kazaše mnogi da nisi varalica. Ali nam kazaše, na žalost, da se pod Tvojom upravom nalazi varalica. Ruke na posao, dre. Kumanudi, poslušaj glas istine, glas pravde, glas borbe za ravnopravno odmjerivanje poreza svim državljanima. Spasi Dalmaciju od bivših „austrijskih“ tajnih špijana.

Komisija sastavljena jedino od poštenih činovnika, a ne državnih razbojnika ili kojekakvih moralnih propalica, ustanovit će da je (pod Austrijom bilo i kod nas takovih gulikoža u uredima poreskih

oblasti, koji su jedan rafinirani način živili bolje i ljepše od ostalih činovnika i tovali njihove bubrege bolje nego ih danas toviš Ti ministre dre. Kumanudi. Njihove žene, njihova djeca i njihove drolje po strani ljepše su hodile obučene nego li su išla žena i dijeca najpoštenijega trgovca, najmarljivijega radnika, najumornijega seljaka.

Njihove su sluškinje uzimale po dućanima robu, kod pekara kruh, kod mesara meso, u birtijaša vino, kod ljekarnika lijekove u dug: Gospodja će platiti na svrhu mjeseca! Tako je i bilo. Na svrši mjeseca došla bi gospodja da plati. Lijepo su bile ovakove gospodje izmuštrane. Sladke su im bile riječi. Još sladja obećanja: Znae moj muž zna zatvorit oba oka, da ne vidi sve što je napisano. On zna čuti sve na jedno uho a na drugo pustiti što mu se pripovijeda. Trgovac u škripcu uzimlje knjižicu. Gleda gospodji u ruke. Nevadi novčarku. Razumije ju. „Dobro je, gospodjo, dobro! Poznam ja Vašeg gospodina. On je dobar i pravedan. Neda Austriji novaca, da gradi topove proti nama — i sa podsmjehom na ustnama uzimlje pero, i na knjižici potvrđuje da je izplaćeno sve, što je služkinja činovnika poreske oblasti iznijela iz njegova dućana na božju prevaru. Visoka se dama odalečuje iz dućana a bijedni trgovac, koji je od straha žrtvovao više u mjesec dana nego li bi mu jedna poštena komisija odmjerila poreza za godinu, u gnjevu i srčbi prati je do vrata sa mislima: ovakovih javnih lupeža može samo biti u Austriji!

Dre. Kumanudi! Naš prosti i neuki narod sumnja da se je u naše poreske oblasti nakon sloma uvuklo ovakovih lupeža privatnog i državnog blaga, pa kad za ovo saznaš, uvjerit ćeš se, da ovakovi lupeži u rukavicama ne služe ugledu naše narodne zajednice. Osim toga oni su Ti onaj pravi kamen nezadovoljstva medju narodom. Ako i kad istraga ustanovi, da se je u naše narodne poreske oblasti ušuljao i jedan austrijski lupež, objelodani njegovo ime u „Službenim Novinama“ uz dodatak paragrafa 76, da mu ovaj bijedni i zavaravani narod uzmogne pljunuti u nepošteno, razbojničko, lupeško lice.

Spasi poštene i marljive trgovce, obrtnike, industrijalce, seljake u Dalmaciji od njegovih tajnih krvopija koji stoje u službi poreskih oblasti, i drugi put, kad budeš na njih apelirati za državni zajam — naći ćeš kod njih većega odaziva nego si ga našao prvi put.

Dre. Kumanudi, sakupi Tvoje sile, budi jak. Ne plaši se poštene kritike. Pokaži se na djelu. Uvedi reda gdje ga narod traži. Oslobodi Dalmaciju i Herceg-Bosnu od tajnih „austrijskih“ špijuna kod poreskih oblasti. Digni iz ruka svemoć činovnicima poreskih oblasti, da izčezne sumnja da ih se može podmititi kao pod „Austrijom“. To od Tebe traži

Pravda, zahtjevaju svi pošteni građani, koji našu narodnu zajednicu ljube više nego li „austrijski“ vukodlaci u „jugovinskoj“ koži. To od Tebe očekuju naši privredni krugovi, kojima leži na srcu cvat i napredak naše narodne zajednice.

Dre. Kumanudi — kakav će bit Tvoj odgovor na ovu našu javnu optužbu?
Šibenik, 2 siječnja 1922.

Miho Jerinić

Fratarski Sinj i radikalni Knin.

General Pavlović spada među naše ponajbolje štovatelje i ljubitelje sloge i slobode hrvatskog i srpskog naroda. Kao takovog dalmatinski su Hrvati svudje generala Pavlovića pričekali i počastili kao svoga iskrena brata. Između svih mjesta u Dalmaciji opoštenio se je fratarski Sinj, gdje se je general Pavlović duboko uvjerio, da, i ako sinjski Hrvati stoje na stanovištu poštene uprave i prisajedinjenja Dalmacije Hrvatskoj, da oni ponosom visoko dižu barjak naše vojske, koja će, kada se pogtigne rastava braka u pitanju samouprave hrvatskog naroda, ipak ostati zajednička na obranu hrvatskih i srpskih granica.

Ovo slavlje generala Pavlovića bilo je trn u oku kninskim radikalima i oni odlučise pokazati generalu njihove radikalne zube i, unapor da su kotarski poglavar Karaman i upravitelj općine poturica Mile Monti bili obaviješćeni o tačnom dolazku odličnog našeg borca i desne ruke Putnika i Mišića, oni ni makac. O dolazku generala Pavlovića nisu obavijestili niti urede, niti pučanstvo. Kada je general Pavlović stigao u Knin nitko ga nije dočekao, nitko pozdravio. Karaman i Monti srkali su crnu kafu i čim ga spaziše podjoše mu u susret kao svakom strancu. Monti, da iskaže svoju moć i silu sa pasjom kandžijom u ruci. General Pavlović ostao je zapanjen.

Nami je drag i nacionalni šovinizam, ali jedino ako je nehinjen. Kod potlačenih naroda, kao što se mi Hrvati eto u vlastitoj državnoj zajednici čutimo potlačeni, nacionalni je šovinizam opravdan. Ali nacionalni šovinizam radikala u Kninu nema

nikakvog temeljitog opravdanja. Tamo su radikali zaposjednuli sve urede, imaju svu vlast u šakama. Hrvati u Kninu ne sniju ni da pisnu. Namah lete protinjima tajne osvade i pritužbe. Radikali u Kninu imaju ne u fantaziji nego u bitnosti njihovu republiku. Oni zapovijedaju u pitanjima Knina i centrali korupcije u Beogradu i njezinoj podružnici u Sptitu.

Radikalima u Kninu zasmrdilo je ispod nosa, da je fratarski Sinj onako bratski, iskreno pozdravio generala Pavlovića — i njihov republikanski sovjet zaključio bojkot proti starcu Pavloviću, i u znak prosvjeda neogrijaše mu niti sobu u kojoj je prenočio u hrvatskom Kninu.

Ima i drugi razlog. I on je od važnosti. Radikalno republikanski sovjet u Kninu zaključio je da se generala Pavlovića nema spoznati sa hrvatskim starinama. Kako nije bilo moguće izmisliti način na koji bi prhnuo u zrak hrvatski muzej, u kojemu bi starina Marun generalu bio tumačio svaki kamen hrvatske prošlosti u Kninu, to je sovjet odlučio generala pričekati hladno i sa pasjom kandžijom u šaci, neka znade, da u radikalnom Kninu vrši teror kandžija nad oslobođenim Hrvatima.

Bruke gore nisam još čitao u povijesti naroda. Da je u glavama radikala u Kninu, na čelu im Karaman i Monti, više soli a manje slame, čilimima bi sa posutim cvijećem bili pokrili put, kojim je k njima došao general Pavlović.

Šibenik, 3. siječnja 1922.

Miho Jerinić.

Honny soit qui mal y pense!

Proklet omaj, tko zlo misli! Toj našoj narodnoj riječi odgovara smisao gornje izreke engleskog kralja Eduarda. Ove glasovite riječi nije kralj izrekao niti u kraljevskoj besjedi pri otvoru parlamenta, niti u nijednoj diplomatskoj prigodi.

Izrekao ih je na jednom plesu, gdje i najpametniji diplomati uz čašu šampanjca i uz bok krasotica zaboravljaju i na politiku i na mudre izreke.

Knjeginji Salisbury se dogodila na plesu velika nezgoda. Plesajući odriješila joj se modra

podveza i pala na tle. Ne treba ni govoriti, u kojoj se je neugodnoj situaciji nalazila kneginja bez podveze. Kraljevi doglavnici, ministri, ambasadori, lordovi, sve se je zabezknulo pred modrom podvezom na tlu. Nitko se nije znao snaći u toj situaciji. Dvorske dame, kneginje i sva služinčad i one su se sve smele, kako bi kneginju Salisbury izbavile iz te ne samo za nju već i za cijelu plesnu dvoranu neugodnu situaciju.

Kako je kneginji mogla pasti podveza sa koljena? To su pitanje pretresali lordovi, kraljevi doglavnici, ministri, ambasadori i ostali miljenici kraljevskog dvora dok su njihove dame jedne prigovarale dvorskom dobavljaču kod kojeg je kneginja Salisbury kupila podveze, da su iste spletene iz slabe svile; druge dvorskom postolaru, da je on krivac svemu, jer da nije zlatne kvake na podvezi dobro učvrstio; dok su treće svalile svu krivnju na kneginjine sobarice, koje da nisu podvezu dobro prikopčale na koljenu.

Kritika s desne strane plesne dvorane, kritika s lijeve strane dvorane, kritika ispred vrata dvorane, kritika u bufetu, u garderobi, u kuhinji — ali kneginji Salisbury od nijedne strane pomoći. U sred te dvorske zbrke skoči kralj Eduard pred kneginju — bila je smatrana za prvu ljepoticu onog doba — pokloni joj se i bez ikakvih kraljevskih i dvorskih ceremonija, prigne se, digne podvezu sa tla, i na veliko iznenađenje svih dvorskih savjetnika, dvorjanika, ministara, lordova učini gestu, da hoće sam kneginji da podveže bječvu sa podvezom.

Kneginja Salisbury iznenadjena povuče nogu u tom času, a kralj Eduard uspravi se, pogleda je u lice i sa modrom podvezom u ruci izreče joj naslovne riječi. Kneginja se nasmije, pruži nogu i kralj joj veže podvezu. Ta kraljeva prisutnost duha, ta njegova spretnost umjesto da dobro djeluje na njegove dvorske perjanice, ona ih je iznenadila, zabrinula, kao da bi tim, što je kralj vezao podvezu kneginji, počinuo bio jedno kraljevskoj časti i kraljevskom ugledu nedolično djelo. Između sebe su mrmošili, a kako su u svakoj državi rad i svako djelo kraljevo isključeno od i najmanje kritike, tako se kraljevi dvorjanici nisu niti usudili o toj velikoj kraljevoj nekorektnosti niti beknuti. Jedini komu je bilo slobodno u dvoru divaniti šta je htio, to je bio dvorski ludjak. Kada je on za-

čuo, što je kralj Eduard učinio, doleti u dvoranu, čestita kralju na njegovoj prisutnosti duha, koja je kneginju Salisbury oslobodila iz one neugodne neprilike,

Ovo je djelo kralja Eduarda postalo neumrlo. Da ga se u Engleskoj ne bi zaboravilo, bi kašnje utemeljen tako zvani: modri orden. Čestitka dvorskog ludjaka kralju Eduardu začepila je usta svim dvorskim perjanicama i kraljevim savjetnicima. Kada su lordovi, ministri i ostali dvorski savjetnici s vremenom se uvjerali da kralj više vjeruje njegovom dvorskom ludjaku nego li njima, sve su poduzeli i radili, dok se na dvoru nije ukinula čast dvorskog ludjaka. Od onoga časa, kada je bila ukinuta ova čast na dvoru, engleski su kraljevi sa svom krunom na glavi, postali prosti ljudi kao i svaki drugi gradjanin. Razvoj engleskog razuma doveo je Englesku danas do te visine, da se kod njih institucija kraljevske časti drži kao jedna starina u muzeju. Zdrav engleski razum stvorio je takovo shvaćanje, da se današnji engleski kralj šeće po londonskim ulicama kao svaki drugi prosti gradjanin. Ne prati ga nitko: ni detektivi, ni policija, ni dvorska garda. Sam ide na šetnju, sam ide na sklizalište, sam zalazi u dućane, u variete, kazalište. Ne plaši se ni bronwina, ni štiletu. Tko ga pozdravi, odvraća mu pozdrav. Tko ga ne pogleda, ne gleda ni on njega. Koliko njegovi ministri toli i njegova supruga i dijeca nemaju nikakva straha, da bi kojem Englezu moglo šuniti u glavu, da počini atentat na svoga kralja.

*

Modra podveza kneginje Salisbury nema nikakve veze sa našom državnom zajednicom, kojoj su dne 1. prosinca 1918. u Beogradu udarili temelje zastupnici Kraljevine Srbije i zastupnici države Slovenaca, Hrvata i Srba. Temeljni kamen naše državne zajednice bio je jedinstvo, ravnopravnost i sporazum. Svi oni, koji su i prije sloma dvoglavog habsburškog orla bili za uskrisenje hrvatske države i svi oni koji su bili za oživotvorenje programa velike Srbije izgledalo je da su na 1. 12. 1918. u Beogradu žrtvovali granicu između njihovih državnih aspiracija. Svakome od nas srce je od milinja uzigralo, kada smo čuli da u Beogradu sakupljeni izaslanici svih triju plemena traže granicu našoj državnoj zajednici na Soči i Vardaru.

Svi oni, izgledalo je kao da su se utopili u more nove države zajednice. Svi su bili tvrdo uvjereni, da je za sva tri plemena osvanulo novo doba: doba slobode i nezavisnosti; doba ujedinjenja i bratske ljubavi Slovenaca, Hrvata i Srba.

A što smo doživili? Zemlja se nije okrenula okolo sunca niti jedan put, a već su amo i tamo iz vedra neba počele padati varnice, koje su imale da u zaborav bačenu staru mržnju između Srba i Hrvata ponovno usplamsaju i to sve pred očima vlastodržaca, a da ovi nisu htjeli ili bijahu slabi, da u zametku utru svaki pokušaj nove bratoubilačke borbe.

Sloboda, koju nam je donio slom, digla je jednim nač iz ruke a dala ga je u ruke drugima da s njime guše radost i veselje nad slobodom prvih. I mi smo namah bili na čistu, da nam toliko opjevano oslododjenje od habsburškog jarma nije još donijelo onu pravu slobodu i nezavisnost, za kojom se je hrvatsko pleme borilo protiv habsburškoj hidri. Između nas ima još živih naših iskušanih rodoljuba, koji su u novoj državnoj zajednici doživili takova razočaranja, da su oni izgubili svaku nadu da bi uz ovakove prilike i uvjete naša mlada državna zajednica mogla ikada dobro uspjevati.

To su grozne, to su strašne misli — ali one su već zabilježene u povijesti hrvatskog naroda u našoj novoj državnoj zajednici i dok se s dana u dan hrvatski narod — osim zavedenih ili dobro nagradjenih iznimaka — sve to više odalečuje od prijestolnice ove naše državne zajednice i vraća se Zagrebu kao svome pravome i jedinomu centru, dotle ljudi, kojima Kruna povjerava upravu ove zajednice, upiru sa svim silama i nečacaju se nikakvih sredstava, da i ono malo slobode uguše u srcima Hrvata, što misle da su ju krvavom stogodišnjom borbom bili protiv austro-magjarske sile stekli.

Ti isti ljudi, ti vlastodržci, koji uživaju — kako vidimo — povjerenje Krune, postupaju sa hrvatskim narodom, koji ne će da pred njihovom tiranijom sagne šiju, kao da su se zakleli pred svetim Trojstvom, da ne će sve dotle mirovati, dok hrvatski narod ne postane njihov sužanj i rob, kao što su ga smatrali razni Tisze, Koerberi, Andrassy, Stürgkhi i sva ona sramotna četa kamilje bečkog i peštanskog carskog i kraljevskog dvora.

Ti isti ljudi, ti demoni u našoj državnoj zajednici, u provadjanju njihovog već najavu izbi-log plana ugnjetavanja hrvatskog naroda ne žacaju se, po primjeru Tisze i Stürgkha, pred samom Krunom, koja bi imala njima biti sveta, sumnjčiti i ocrnjivati hrvatski narod lažnim ministarskim izvještajima, jedino da od Krune dobiju placet za njihovu bratoubilačku politiku protiv hrvatskom narodu.

Ti ljudi, koje ne može nitko pozvati na odgovornost za njihova zlodjela, kojim su podkopali temelje ovoj našoj narodno-državnoj zajednici, imaju smjelosti, da sveudilj pelivane o narodnom jedinstvu — a kad tamo njihov cilj i njihov rad nemaju ništa zajedničkoga sa narodnim jedinstvom, tako da osamdeset po sto i hrvatskog i srpskog naroda ne će ni da čuje za njihovo narodno jedinstvo. To njihovo hvalisanje o narodnom jedinstvu, o borbi za spas države, podržava ih na kormilu uprave, gdje se igraju narodnim suzama, napunjavajući ne budželare nego bisage i hambare sa narodnim krvavo stečenim novcem.

Pašaluk tih ljudi, koji su između Hrvata i Srbijanaca poslije sloma uspirili mržnju i prezir, kako to nisu mogli ni dvorske perjanice bečkog Schoenbrunnna, dojadio je hrvatskom narodu više nego su mu bile dojadile Tiszine mamuze i koje čudo, da je on, koji se u ropstvu nije plašio ni bojao svih doglavnika i tajnih savjetnika bečkog dvora, ustao u Hrvatskoj, Slavoniji, Bosni, Hercegovini i Dalmaciji na junačke noge i poručio njegovim novim tiranima, da ih se on ne boji i da im u borbi za njegovu neodvisnost, za njegovu ravnopravnost, za njegovu potpunu slobodu stoji kao čvrstac kamen nepomičan.

On nepriznaje njihove komedije; ne će da sa tiranima niti pregovara, a želi i traži pravo jedinstvo između hrvatskog i srpskog naroda na temelju ravnopravnosti i poštenog bratskog sporazuma. Ovaj nepopustljiv zahtjevi hrvatskog naroda, kojim on traži svoje pravo, naime, da hrvatski narod bude sam odredjivati sa svojom sudbinom — a to isto pravo priznaje i srpskom narodu, — jest jedina moguća poštena podloga za izmirenje hrvatskog i srpskog naroda, koje je izmirenje danas trn u oku svim javnim doglavicima Krune. Uredi li hrvatski narod sa srpskim narodom njihov državno-pravni odnošaj u sporazumu

sa Slovincima, to će istim mahom nestati sa površine tirana i krvopija hrvatskog naroda, kao i tirana i krvopija srpskog naroda sve od Triglava do Vardara.

Toga se sporazuma — a to je ona modra podveza kneginje Salisbury — plaše svi današnji ministri, ambasadori, konsuli i doglavnici Krune. Taj sporazum oteo bi im iz pandža svu moć i silu; bacio bi ih u pozadinu; postali bi političke ništice; oteo bi im iz ruku narodne suze — i oni danas age, gavani, silnici, vrtili bi se u smradu njihovih sramotnih i gadnih namjera, gledajući kako Srbijanci i Hrvati sa Slovincima u slozi i ljubavi svaki za se upravlja vlastitim domom, a svi skupa gdje stoje na braniku njihovog zajedničkog tora od Soče do Vardara i prezirnim pristom pokazuju na današnje tlačitelje slobode hrvatskog naroda, na moralne krivce makedonskih kačaka i hajduka, od kojih prvi tvrde da su slobodnije disali pod habsburškim, a potonji pod turskim jarmom, nego li dišu danas pod zlosretnom upravom naših domaćih ministara.

Groza te hvata, kad pomisliš, da se tri četvrtine hrvatskog naroda smatra robom u našoj novoj državnoj zajednici pod korupcionom upravom današnjih javnih i tajnih savjetnika Krune; koža ti se ježi, kada se sjetiš, da se između naše mladosti može naći zavedenih, koji se laćaju kubure da znom ubijaju ministre vlastite krvi; stid ti obliva lice, kada u tuđoj štampi čitaš neprestane izvješćaje o atentatima počinjenim ili zasnovanim protiv Sinu naše krvi; samoga se sebe sramiš, kada u službenim novinama čitaš razpisane nagrade za mrtvu ili živu glavu na stotine članova naše narodne zajednice;

srce ti puca od jada, kada od onih, koji su cijeli svoj vijek mrzili habsburšku hidru, čuješ, gdje javno tvrde, da su od kamarile bečkog dvora bili bolje nagradjeni za njihovu službu, nego li od ministara vlastite krvi; mozak ti se muti, kad vidiš, da su te ovi silnici zamjenom jednog dinara za četiri tvoje krvavo stečene krune ekonomski upropastili, a znaš i vidiš da tvoja predratna kruna — jer nemaš ogromnih duhova — vrijedi današnjih dvanaest njihovih dinara. A pomisao da su samosilje, nepravica i proganjanje hrvatskog naroda sa strane novih njegovih tirana prisilili naš Zagreb da zaboravi na najprimitivniju kurtoaziju saučešća u tuzi i boli, vodi i najzdravijeg čovjeka do bjesnila protiv svim modernim krvopijam hrvatskog naroda po raznim ministarstvima, koji u stogodišnjoj borbi protiv bečkoj i peštanskoj kamarili nije podlegao — pa u sadašnjoj borbi za njegovu pravu slobodu i nezavisnost neće podleći niti pred lažnim spasiteljima i prorocima narodnog jedinstva.

„Hrvatski je narod odredio svoj put: on traži da sam bude upravljati sa svojom sudbinom; on traži poštenu i nepatvoreni sporazum sa braćom Srbijancima. Osim Boga ne boji se nikoga, a najmanje se plaši ministara i kamarile, koja se okuplja oko Ministarskog Savjeta! Hrvatski narod ljubi Beograd kao i Zagreb, ali dok ne budu Srbijanci slomiti roge kamarili u i okolo Ministarskog Savjeta, te sami uzeti u ruke upravu, dotle hrvatski narod nema šta tražiti ni od Beograda ni od današnjih savjetnika Krune.

Ovo je druga modra podveza kneginje Salisbury. Tko ove dvije podveze podigne sa tla za onoga će Hrvati i Srbijanci ustanoviti orden: **bratske ljubavi, ravnopravnosti i sporazuma“.**

Šibenik. 4 siječnja 1922.

Miho Jerinić.

„Doli Zagreb“ — „Gori Beograd!“

Ne čudite se gornjem naslovu. Nismo ga mi izsisali iz prsta. To su dva poklika, koja su odjekivala u selima Vodice i Tijesno na sam Božić.

Tko se je drečio „Doli Zagreb“, a tko je vikao „Živio Beograd“? Jeli nakresana omladina bila zavedena ili se je iz uvjerenja drečila iz sveg grla: „Doli Zagreb“. U to nevjerujemo. Dajmo mjesta hladnom promatranju, uek se naša omladina uvjeri, da je vikajući „Doli Zagreb“ nasjela zaku-

lisnoj inanovri stanovitih novopečenih „Jugovinaša“. Mi ćemo im navesti nekoliko primjera iz ljute borbe Srbina i Hrvata, kojih će ih uvjeriti, da su Srbijanci uvijek poštovali Zagreb kulturno središte Hrvata, a Hrvati kulturna sjedišta Srbijanaca Beograd i Cetinje.

U Dubrovniku su samosebe prozvani Srbikatolici vidili u Cetinju njihovo spasenje. Mi Hrvati nikada im nismo psovali Cetinje. Kad je, po prvi put na

dan otkrića Gundulićeva spomenika, parobrod „Zagreb“ iz gradske luke sa električnim reflektorima obasjao grad Dubrovnik i mi Hrvati klikali gradu Zagrebu „Živio“! Srbi, i kojom mržnjom onda zadojeni na sve što je hrvatski disalo, nisu vikali „Doli Zagreb“ nego razdragani klicali su s nama „Živio Zagreb“!

Na dan otkrića deputacija iz Beograda nije smjela učestvovati u svečanoj povorci. Ona je stajala i motrila povorku na dno Straduna izpod Caminare. Kada smo mi Hrvati pravaši prolazili u povorci mimo beogradske deputaciju klicali smo što nas je glas nosio: Živio bratski Beograd! Njima je bilo zabranjeno i javno klicati, ali su nas kasnije grlili i ljubili — nas Hrvate, nas pravaše.

U Srbina Luke Zore za sofrom siedi četa naših i njihovih prvaka. Hrvat zagrebčanin napija slobodnom Beogradu, a Srbijanac beogradjanin odzdravlja i želi slobodu kulturnom središtu Hrvata — belom Zagrebu. Hrvati i Srbijanci uzajamno slave oba kulturna središta. Ljube se, grle —

U Hotel Lacroma dr. Josip Frank, zadrti protivnik Srba, u društvu pravaša napija hrvatskoj Ateni, bodri ih u borbi za slobodu i nezavisnost hrvatskog naroda, kudi austrijski režim, koji beogradjanima ne dozvoljava da prisustvuju u povorci. Pada poklik „Živili Beogradjani“! i pravaši pozdravljaju na drugom stolu sjedeće Srbijance iz Beograda sa poklikom: Živio Beograd! Oni glavom zahvaljuju. Bilo im je zabranjeno klicati.

Grof Aehrental traži od pravaša nakon aneksije Herceg-Bosne, da uz osudu beogradske politike kliču proz hrvatski narod: „Doli Beograd“. Dr. Mile Starčević i dr. Mate Drinković lete u Beč izjavljuju u hrvatsko-slovenskom klubu, prije će pravaši svi na vješala, nego li će kliknuti „Doli Beograd“. Njima se pridružuje don Ivo Prodan.

Austro-ugarski ministar vanjskih posala grof Aehrental lomi koplja u delegacijama proti Beogradu. Osudjuje politiku Hrvata jer da su zadojeni za Beogradom. Ustaje dična starina dr. Matko Laginja i sa bistrim i gromkim glasom odgovara ministru, da su svi naponi Austrije uzaludni. Proces nacijo-

nalnog ujedinjenja ne će moći zapriječiti Austrija. Ili će Srbijanci k nama ili mi Hrvati k njima preko Drine. U delegacijama nastaje konsternacija. I to je bio odgovor grofu Aehrentalu, da pravaši kliku: Doli Beograd.

Hrvatska omladina sa srpskom, bugarskom i slovenskom omladinom maršira preko bečkog Ringa. Opoljena je konjicom državne policije. Kliče: Živio Beograd! Medju njima nalazeći se Srbijanci odvrću: Živio Zagreb!

I mi smo bili mladi, zaneseni više za Zagreb nego li za Cetinje i Beograd, ali nikada se ne sjećamo, da smo kao Hrvati toliko se zaboravili i drečali se: Doli Beograd! Doli Cetinje!

U Šibeniku na glas da je prvi put pao Beograd u šake Austrijanaca izdaje se po naredbi poglavara Calebicha objava da se kuće i prozori u znak slavlja imaju okititi zastavama ili sagovima. Trepet su i strah vladali onoga zemana, ali pozivljemo onoga neka kaže tko je na prozorima ljudi, koji su u prvom padu Beograda predviđjali katastrofu srpskog naroda u Srbiji izvjesio zastave ili sagove.

Beograd pada i drugi put. Calebich ponavlja naredjenje. Detektivi idu po ulicama da bilježe tko ne vrši zapovijedi, ali na prozorima iskrenih ljubitelja Beograda — ne vide ni sagova ni zastava.

Iskreni Srbijanci uvijek su poštovali Zagreb, a iskreni Hrvati uvijek su se divili Beogradu. Tako je bilo kada su čamili pod austro-magjarskim ropstvom. Zar smo danas izgubili zdrav razum i svijest pak letimo na lijepak politici grofa Aehrentala, grofa Bertholda, Czernina, Stürgha, Tisze i kamarile i opalog bečkog Hofburga?

Poklik „Doli Zagreb“ u Vodican i u Tijesnomu simbol je degeneracije mozga u hrbtnjači nekih „aventurista“ a nipošto odjek hrvatske omladine u Dalmaciji.

Uvjerem sam, da se naša zdravo misleća mladost srami onog mizernog poklika!

„U pamet, djeco“! — rekao bi im dr. Gajo Bulat da je živ.

Šibenik, dne 8. siječnja 1922.

Miho Jerinić.

17. Tko ministrim dlane ljubi —
Medju ljudim obraz gubi.
18. Tko ti psuje svece, Boga —
Ubit će i ćaću tvoga.
19. Tko ministrim bradu brije —
Za njim žena suze lije.
20. Tko ti jednu pljusku žine —
Pokaži mu hadske tmine.
21. Tko ministrim sekundira —
Slaba ti je u njem' vira.

22. Tko ti ženu obožava —
On poštena nije glava.
23. Tko ministrim suši lokve —
Zimi jede suhe smokve.
24. Tko ti kosi s'jeno, travu —
Namaži mu maslom glavu.
25. Tko se vladi ulagiva —
Novca ima kao gljiva.
25. Tko istinu zbori vladi —
Čekaju ga svaki jadi.

Na grobu Ante viteza Šupuka.

Evo me k Tvomu grobu, viteže Ante, da ga okitim cvijećem, koje sam sakupio od Perkovića do Skradina, od Drniša do Žirja, na onim razvalinama i vrletima, na kojim si se Ti sa Tvojim vjernim ondašnjim drugovima ljuto i krvavo borio da grad Šibenik sa okolicom otmete iz pandža mletačkom lavu.

Klanjajući se Tvomu prahu, viteže Ante, nosim Ti radosnu i veselu vijest, da se je i Tvoj san o ujedinjenju Južnih Slavena u jednu zajednicu ispunio, a ima nade da će ujedinjena braća uznastojati, da u njihovo krilo dodju i braća Bugari.

Neka Ti, viteže, u ovoj radosti ne zacvili srce, kada čuješ, da naše ujedinjenje na zapadnoj granici nije provedeno do kraja. Soča, Trst, Istra, Rijeka, Zadar i Lastovo bili su nam otrgnuti iz narodnog naručja.

Ljubeći ovu hladnu ploču Tvoga groba i sa toplim suzama zaljevajući ovo cvijeće oko njega, viteže Ante, primi izraz harnosti za sva Tvoja djela za oslobodjenje ovog grada od talijanskog jarma.

Ante viteže Šupuk! Nek Tvoj prah počiva u miru! Budi uvjeren, da u Šibeniku i u njegovoj okolici, nema dan danas živa Hrvata koji sa ponosom i zanosom ne spominje Tvoje junačko ime, Tvoj i Tvojih drugova rad u

tom pravcu, jer, ako je Šibenik pripao našoj narodnoj zajednici, vjeruj, viteže Ante, to je svih vas zasluga u prvom redu.

Tvoji Šibenčani to ne će zaboraviti. Oni će doći k vama da vam se oduže, a nemoj mi zamjeriti, da sam ja, sam samcat, evo u cik zore, došao k Tebi, da se s Tobom porazgovorim na samu, eda u tišini praskozorja što bolje čujem Tvoj glas iz grobnice, kojim i danas pozivlješ Tvoje Šibenčane na složni rad, da jednom otkupe otrgnuta uda od njihova tijela.

Kada oni dodju k Tebi, kaži im otvoreno i jasno, da svi čuju, da je nadošlo vrijeme, kada se ima zaboraviti na sve stranačke borbe u ovom gradu i naglasi im, da u slozi i ljubavi leži napredak i cvat njihove rodjene grude.

Z Bogom i do vidova, viteže Ante!

Bila Ti laka crna zemlja, u kojoj počiva Tvoj prah!

Šibenik, na osvit sv. Ante 1921.

Miho Jerinić

Opaska. — Pokojnjeg Antuna viteza Šupuk poznavao sam u Beču. Mnogokrat smo se razgovarali o borbi proti Talijanima u Šibeniku. Imajući u uspomeni njegova pričanja o toj borbi, zaboravih na komunalnu borbu između narodnjaka i pravaša, i odoh posjetiti njegov grob.

Šibenska marva — na klaonici.

Da se ne smiješ Kad nam prispjela vijest iz Beograda, da će ministar financija dr. Kumanudi poslati amo posebnog delegata da on glavom uredi pitanje izmjene boljih kruna od dinarskih kruna, mislili smo, da će ovaj delegat donijeti sa sobom dajbudi 100 milijuna kruna suviše, da se privrednim krugovima prve i druge zone djelomično nadoknadi odšteta za gubitak, koji su izgubili na kamatama, na neradji i na tom što danas sve predmete plaćaju dva ili tri puta više nego li na dan evakuacije. Prevarismo se i to kruto se prevari-

smo u našoj nadi. pa i u tom postupku sa strane korupcione uprave doživismo razočaranje.

Posebni delegat dra. Kumanudi nije bio poslat među nas, da se ruga s nama, da nas ruži, da nas crni, da nas sumnjiči — da — tako je — kad je on imao ministarsku punomoć da u njegovoj frlesiji govori o šibenskim švercerima, a kad tamo, on je došao u Šibenik, da šibenskim privrednim krugovima prošvercuje lijepi niz njihovih milijuna.

Što više proučavamo neke pojave i što se više zadubljujemo u psihu ljudi, koji su

pozvani da medju narod šire zadovoljstvo, to se sve više uvjeravamo, da su razlozi za rastavu morganatičkog braka u upravi naše narodne zajednice temeljiti. Taj direktni delegat Aćimović napadajući Šibenčane da su šverceri nije se pokazao ni iz daleka taktičan. Fali mu diplomatska škola. On mišljaše da je lukava lisica. Prevario se. Aćimović je još u Beogradu znao, da u Šibenik ne nosi nego samih 80 milijuna kruna.

On je dakle imao odredjenu maršrutu u šakama već u Beogradu, na žalost središtu muka i jada narodnih krugova u prvoj i u drugoj zoni. Njegovo postupanje odalo nam je po ovaj narod zlokobne manovre pri izmjeni dobrih kruna sa novo kovanim dinarskim krunama. Zar Aćimović nezna ništa o beogradskim švercerima? Znade on njihova imena bolje od nas. Ali nema kuraže da u Beogradu ni pisne za njihovim ledjima, pa je pokušao izkaliti njegovu ministerijalnu žuč na poštene šibenske trgovce. Ali mu je kost zadržala u grkljanu. I kad se je uvjerio, da rečeni šibenski trgovci, i ako mirno snose preteške terete, i ako ne galame na ulici proti krvopijama u Splitu i Beogradu, ne će i nemogu dopustiti jednom ministerijalnom Alipaši, da im pljuje u lice, povuče on, junak u grdjenju rečenih trgovaca, jezik za zube a dušu u se — i — kašnje ga vidimo iza prozorčića u poreznom uredu, gdje se bar na oko pokajnički izvinjava, da on nije kriv nepravdi, koja se vrši nad suzama ovog i u našoj državnoj zajednici zapuštena i proganjena naroda.

Aćimović će moći ministru financija podastrijeti ljepše izvješće, nego li smo mi pobliježili o izrazima, koji su od potlačenih i orobljenih na poreznom uredu padali kao kiša iz vedra neba na adresu korupcionih uprava u zemlji.

Ovaj ministerijalni Alipaša mislio je da pred sobom imade marvu a ne poštene trgovce. I on je u dogovoru sa razbojnicima izvan poreznog ureda počeo bio da kolje trgovce — šibensku „marvu“, šibenske švercere. U jednoj je ruci imao lancetu, a u drugoj sjekiru. Lancetom bi puštao malo krvi pristašama korupcione uprave. Medju njima nije bilo

ni marve ni švercera. Sjekira je bila odredjena za sve one, koji se neklanaju novim tiranima hrvatskog naroda. Kada su se potlačeni uvjericili, da ih raprezentant glavne komisije za izmjenu novčanica i posebni zastupnik ministra financija smatra marvom na klaonici — pokazao mu njihove zube.

„Bolje je postupala Austrija sa taocima nego li vi postupate sa šibenskim poštenim i radnim trgovcima!“ — Htjela se je ova i uprav ova kuglja bez olova šibenskog Hrvata da se neprotokolisana firma Aćimović, Bogdanović & Comp. upravnika i doglavnika uvjere, da šibenski trgovci nisu marva na klaonici, da su oni slobodni građani, koji od korupcione uprave traže ravnopravnost i ništa drugoga.

Aćimoviću i sama poruka šibenskih građana, da nisu marva bila je memento i on onda promijeni kabanicu. Stado se ispričavati. Mi ne trebamo njegovih isprika. Da, mi ne trebamo njegovih isprika kao što i ne trpimo ni njegovih uvrjeda. Mi od njega očekujemo, da će dru. Kumanudiju podastrijeti poštenu izvješćaj o katastrofalnom gubitku privrednih krugova u evakuisanom području, koji su gubitak pretrpili hotimičnim zavlacenjem izmjene novčanica korupcione uprave u Splitu i u Beogradu.

Naš katastrofalni deficit kroz šest mjeseca oslobodjenja od talijanskih oblasti je viši nego li su privredni krugovi dobili novca u zamjenu. Mi smo mislili da će u Ministarskom Savjetu naći Božicu Pravde pravedni zahtjevi trgovaca u pitanju izmjene novčanica. Prevarili smo se. Božicu Pravde nismo našli u glavnoj komisiji u Splitu; nije nije bilo u ministarstvu financija, a kada je pokucala na vrata Ministarskog Savjeta, da tamo brani interese potlačenih u prvoj i drugoj zoni, Ministri ju primiše u rukavicama. Saslušavši njezinu riječ odvratilo joj, da oni uživaju povjerenje naroda i Krune i da oni narodu kroje samo pravicu. Prevariše Božicu Pravde. U evakuisanom području skrojiše trgovcima i privrednim krugovima nepravdu. Ta ih je nepravda Ministarskog Savjeta pogodila do zla Boga u njihovom ekonomskom stanju i ako Aćimović, kojemu još zvone u ušima prosvjedi proti inaugurisanom zulumu, želi dobro našim privrednim krugovima, kako se je to

nakon svega što je čuo i vidio, izrazio, onda neka na povratku u Beograd dovikne u brk kamarila u Ministarskom Savjetu, da su njezine šikane dojadile privrednim krugovima u prvoj i drugoj zoni novooslobodjenih predjela i da kamarila bečkog dvora nije postupala sa ovim narodom, kako oni nakastiše da postupaju.

Možda će ovaki povik Aćimovića više doprinijeti sveopćoj koristi nego li se misli. On je amo medju nas poslan kao persona grata kama-

rile. Možda će kamarila njemu vjerovati kad nije vjerovala Božici Pravde i možda će ova ista kamarila, koja je jedina kriva ekonomskoj propasti Šibenika, Drniša, Korčule, Hvara, Visa i njihovih okolica, naći sredstava da upropašćenim i potlačenim otare suzu sa blijedog lica.

Šibenik, 9 siječnja 1922.

Miho Jerinić

„Austro-jugovinaši“ na Korčuli.

Nije govor o zavedenim našim poštenim i marljivim radnicima, koji su pali na lijepak zlatnom tetetu onih Marksovih nesazrelih ideja Riječ je o bivšim Hrvatima sladke vode, koji bacivši sa prsa hrvatsku trobojnicu i pogazivši nogama program narodne stranke o pripojenju Dalmacije Hrvatskoj, uskočiše u stranku dalmatinskih „Jugovinaša“.

Bože te uzčuvaj ovih starih „austrijskih“ ulaka, koji su nakon sloma navukli na se „jugovinsku“ kožicu. Njih se ne progoni, njih se štiti — ta oni su stupovi: Oni su sami pozvani da korupcionoj upravi budu u pomoći. I uprav ono malo naših činovnika, koji su jecali izpod „austrijskog“ jarma, kao i mi; koji su s narodom čutili i živili, a koji su s veseljem pozdravili slom Austrije, danas mora da padne žrtvom novopečenih „Jugovinaša“. Razlog? Gadi im se zatorni rad nekih modernih „komunista“ u „jugovinskoj“ monturi.

Slom je skrhao roge mnogima pa i njima. Narod, koji nije više marva, otvorio je u mnogim mjestima oči. Ostavio je na cjedilu i vrtikapice. Vjeruje poštenim, zabacuje lopove.

Izmedju činovnika, koji su nakon evakuacije Korčule preuzeli ured e nalazi se na prvom mjestu sadašnji kotarski poglavar Andrija Ferri. On je trn u oku „jugovinskim“ lakrdijašima na Korčuli. Koje čudo? U stvari primam ove redke od štovatelja poštenih činovnika:

„Progoni poštenih i slobodoumnih činovnika zaredaše, a to zato jer pravo shvaćaju njihovu dužnost a neće da služe samovolji onih, koji hoće još da vedre i oblače, premda im je narod okrenuo ledja. Tim lakrdijašima dozivamo u pamet raspravu kod suda u Orebićima radi neistinitih tužaba protiv činovnicima, žandarima i financijskim stražarima. Dozivamo im u pamet prezir poštenih Orebićana radi ocrnjivanja njihovog mjesta s komunizma, kojega od vlade izaslani povjerenik nije mogao pronaći.

Kad lakrdijašima austrijskog režima na Korčuli nije uspjelo ocrniti poštenu Orebić, sada zaredaše njihovom žalostnom podmuklom radnjom u Korčuli.

Prvoga ocrniše našega čestitoga poglavara Andra Ferri. Ne imajući prave podloge ocrniše ga, da je Talijan. Uvreda bi bila za Ferri, kada bismo htjeli dokazivati da on nije Talijan, pošto je on poznat diljem Dalmacije ne samo od njegovih sudrugova, bilo sa sveučilišta bilo sa gimnazije. nego i od svih njegovih kolega činovnika.

Miran, tih, ljubazan, susretljiv, jednak i pravedan prama svakome bila to težačka kapa, bio to kaputaški klobuk. Njegov je ured otvoren svakome i velikome i malome. Za svakoga imade savjeta, dobrih riječi i utjehe, tako da se od njega umiren i osokoljen odalečivaš, jer si bio k činovniku kakav bi svaki morao da bude. Jednom riječi imade sve dobre vrline i sva plemenita svojstva i kao čovjek i kao činovnik.

Dobro za nas male kada se poglavar brine za za naše jade.

On je poglavar za svakoga, a ne za interese 5 ili 6 njih u kotaru. Poglavar ne smije da bude rob pojedinaca, jer onda mora da trpi narod.

Neka narod ovoga kotara odluči, ali sa ne manje od 90% hoće li ga se premjestiti i tako ugoditi onoj dvojici koji ga tužiše u s t m e n o. Iza poglavara dodje red na poreznika, carinika, upravitelja pošt i brzojavnog ureda, na povjer. financ. straže itd. Jedan im je pijanac, drugi komunista, treći buntovnik, četvrti prominio mjestna počudna knjigonošu, peti je uzročan što je živ a svi zajedno što su došli na Korčulu i što duševno vrše njihove dužnosti a neće da se dadu zaulariti zahtjevima ljudi, koji se umišljaju da bi bez njih propala držaaa.

Neka ovi ustraju kako su započeli raditi duševno i pravedno kao do sada. onda će ih harni uarod do vijeka nositi u srcima, što su do sada i zasiužili.“

Devetdeset od sto narodnih glasova u obranu jednog činovnika. Bré to nije šala. Vjerni programu borbe sa obranu i nagradu poštenih činovnika nemožemo a da ne žigošemo drski zahtjev „austrijskih jugovinaša“ na Korčuli, koji se uhvatiše namjestniku dru. Stevu Metličiću za bradu i prijete mu da, ili će izagnati poštene a njima nepoćudne činovnike sa otoka Korčule ili će mu izćupati sivu bradu.

I ako je dr. Stevo Metličić zasio na sjedalicu splitske filijale korupcione uprave u Beogradu, dvojim da će poslušati „austro-jugovinske“ lakrdijaše i početi proganjati poštene činovnike. Ima u Dalmaciji u uredima „austrijskog“ gjubra dosta — ali ovo ne smrdi ni „austro-jugovinašima“ ni korupcijonoj upravi.

O stvari za danas dosta.
Šibenik, 12 siječnja 1922.

Miho Jerinić

BISERJE.

Suvišni broj činovnika. — Dr. Kumanudi veli da treba smanjiti broj činovništva, da se neoptereti državni budžet. To je pametno. Svaki građanin želi znati na koje će činovnike pasti kocka. Mi znamo, da dr. Kumanudi ima okolo sebe na bujake kreatura koje korteširaju na okolo za današnju korupcionu upravu u zemlji i pobiru činovničke plate i beriva. Ove treba u prvom redu lišiti plate. Neka prionu poslu i radu, a u činovnike, koji doista trebaju državnom aparatu ni dr. Kumanudi ni Ministarski Savjet ne smiju dirat, a još manje bacit ih bez milosti na put. — a.a. —

Barake. — Na Šubičevcu naslijedjene od Austrije barake, koje su još uz neznatne popravke upotrebljive za vojsku, propadaju. Za njihov popravak neda dr. Kumanudi 10 hiljada dinara. On ni za ovaj nuždni popravak nema novaca, ali za korteše korupcione uprave u Bosni, Hercegovini i Dalmaciji — imade se i zlatnih kruna. — a.a. —

Most preko „Krke“. — Vlada je kupila ovaj most od Talijana uz mastne pare. Most se nalazio u priličnom dobrom stanju. Kakav je danas? Na pola srušen. Treba 30 hiljada dinara za popravak. Vlada ih neda. Most treba da propadne i da se saobraćaj preko Krke, spoj sjeverne Dalmacije sa Šibenikom, vrati na stara austrijska vremena, kada se je preko Krke prevadjalo sa ladjicom. — a.a. —

U ljetnoj uniformi. — U našoj sredini mornari naše ratne mornarice šeću se uvijek u ljetnoj uniformi. Mi se ne čudimo ministru financija da neda novaca ministru vojnom za zimske uniforme našoj mončadi, ali ministar prosvjete, kad ima da troši na milijune za kazališta, mogao je bar jednu trećinu doprinijeti za zimske uniforme mornarima. Ljubitelji smo lijepe umjetnosti, veseli nas razvoj naših kazališta ali još smo viši ljubitelji naših mornara, kojima u sred ciće zime cvokoću zubi — u ljetnim uniformama. — a.a. —

Narodni poslanik — trafikant. — On ima drugo zanimanje. Sad je narodni poslanik, ali ne

drži se načela, da narodni poslanici kao takovi ne mogu vršiti nikakav trgovački posao ni sa državnom blagajnom, ni sa samoupravnim vlastima države i to ni posredno ili neposredno. Njemu treba trafika. Razdaja duhana spada medju trgovačke poslove. Njega brzojavno pita vlada da li pristaje na ponudu od 2*90 po sto kao i udovica Frana Ivanišević. On traži da se udovici oduzme dozvola. Nju bez muške glave imaju srce, duše i kuraže napadati. Njoj otimlju komad kruha — oni, koji se tambače, da se bore za spas države. Sram ih bilo! — a.a. —

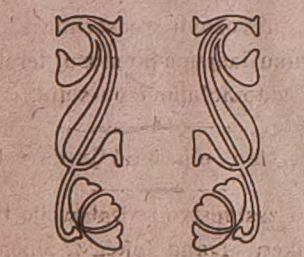
Šibenik — Trumbiću. — Na prolazu dra. Ante Trumbića kroz naš grad, šibenski Hrvati, koji još nisu zatajili svoje ime prirediše mu spontane ovacije. Vi jest, da se Trumbić nalazi na parobrodu elektrizirala je muško i žensko. Sve što je u ovom gradu oduševljeno za poštenu upravu, za poštenu sporazum za ravnopravnost, za zaštitu potlačenih — sve se sjatilo na obali, da pozdravi čelik-čelo dra. Ante Trumbića. Zvona zvonkim glasom pozivala narod iz kuća na obalu, da dra. Antu pozdravi. Slavljenje nije bilo naredjeno. Ne samo težaci nego i njihove domačice opojene veseljem o boravku dra. Trumbića u Šibeniku dolečeše na obalu da mu zahvale na oslobodjenju od talijanskog robstva. Desilo se je ganutljivih prizora, koji su bili trn u oku stupovima korupcione uprave u Dalmaciji. Najzanimiviji je bio onaj kada je jedna postarija žena sa oduševljenja govorila: „Trumbić“ je bio čovjek, bit će i umrijet će“. A srce da ti pukne od milinja, kada si slušao ove riječi iz usta jednog seljaka: Trumbić je Kralj Dalmacije. Trumbić je naš Bog!

Malo riječi — velikog značenja. — Mj. —

Odgovori Uprave.

„Jugoitalo“ — Šibenik. — Vaš oglas o tabli „Hotel Roma“ nije za ovu smotru. Mi nastojimo unapredjivati ekonomne interese naših građana, dočim se Vaš oglas protivi našim nazorima o nacionalnoj ekonomiji.

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik.

<p>Jakov Zaninović - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p> <p>1-3</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opijenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba.</p> <p>1-6 Prodaja na malo i na veliko.</p>	<p>Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Preporučuje slijedeće knjige:</p> <p>F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " " uvezano " " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka nevezano " 12 " uvezano " 15 Zločin i kazna " 20 A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav) " 12 " povezano " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvika naroda " 5 F. Kape: Marieta, roman " 3 Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka " 3 Žan Hišpin: Čudne smrti " 2 M. Gorki: Stara Izergika " 2 " Straža " 2 A. de Vinji: Crveni pečat " 2 G. de Mopasan: Navodi " 8 Dr. I Prijatelj: Slovenačka književnost " 6 B. Joksimović: Muzički bukvar " 3 L. Zrnić: Svetski rat " 2 " Narodna vera i država " 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " 7 A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman " 32 A. Bordo: Vunena choljina, r. " 12 A. P. Čechov: Kaštanka, prip. " 3 M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II. " 15 Opširan katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzeće.</p>
<p>Blaž Bolanča — Šibenik</p> <p>Trgovina manufakturne robe. Odjela za gospodu.</p> <p>1-6</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: I. Kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljubavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—</p> <p>II. I. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušnica, mindjuša - prstenja - prikopčnica, narukvica-ogrlica.</p> <p>Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzećem: Zastupstvo Českijh trgovačkih kuća.</p> <p>1-6 S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p>	
<p>Knjižara i Papirnica Filip Babić — Šibenik</p> <p>Potpuno skladište knjiga na našem i stranim jezicima Skladište papira</p> <p>Muzikalije, Zahtjevajte cijenike i popis knjiga.</p> <p>1-6</p>	<p>Mate Prgin — Šibenik</p> <p>Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.</p> <p>1-6 Trgovina mješovite robe.</p>	
<p>Drogarija VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK</p> <p>Skladište kemijskih proizvoda, laka boja gumenih predmeta i o.</p> <p>Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci.</p>	<p>Ivan P. Erceg - Šibenik</p> <p>Skladište kuhinjskog posudja stakla i porcelane.</p> <p>Cijene umjerene.</p> <p>1</p>	<p>Vinko Šupuk - Šibenik Ultea sv. Ivana.</p> <p>Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost</p> <p>Umjerene cijene.</p> <p>1-6</p>
<p></p> <p>1-6</p>	<p>Ivan Čičin Šain - Šibenik</p> <p>Trgovina rukotvorne robe.</p> <p>1-6</p>	<p>I. STJEPUŠIN - SISAK</p> <p>Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.</p> <p>1</p>

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti. Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pisaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner. Muzikalije. Slike. Okviri. Vrpce i Pribor za pisaci stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p> <p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište gradjevnog materijala Na veliko i na malo.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p> <p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želudca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, debljini, hemoroi dama, žučnom kameni i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za</p> <p>Mlinove i mlinsku industriju: Nalbolji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Poćućva sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>Salamon Drutter - Šibenik</p> <p>Skladište cipela, odijela i rublja. Solidne cijene.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncert. Tačna poslužba. - Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brzjavni: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima. Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sapuna, Gradjevnog materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja. Sve uz cijene konkurencije.</p>
<p>TVORNIKA LEDA - ŠIBENIK TVRKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>DROGERIJA — M. PECELJ I DRUG — (prije Ruggeri)</p> <p>Preuredjena i snabdivena svakovrstnim drogama. Skladište najfinih parfena. Cijene umjerene.</p>	<p>AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu. Export vina, ulja i rakije na veliko. Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>